

REGULAMENTUL PRIVIND ORGANIZAREA COMUNĂ A PIEȚELOR (OCP)

Regulamentul privind organizarea comună a piețelor (OCP) (sau „Regulamentul de modificare”) introduce modificări ale normelor care reglementează organizarea comună a piețelor agricole (inclusiv normele privind vinul), ale sistemelor de calitate ale UE (indicații geografice) și ale măsurilor de sprijin pentru regiunile îndepărtate. Scopul este de a echipa piețele agricole și a sprijini măsuri pentru a face față noilor provocări, a actualiza dispozițiile, a simplifica procedurile și a asigura coerența cu alte regulamente ale politicii agricole comune (PAC).

TEMEI JURIDIC

Temeiul juridic al politicii agricole comune este prevăzut în [Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene](#) (articolele 38–44) ([3.2.1](#))

Organizarea comună a piețelor (OCP) este reglementată de [Regulamentul \(UE\) 2021/2117](#) de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 privind organizarea comună a piețelor agricole; [Regulamentul \(UE\) nr. 1151/2012](#) privind sistemele din domeniul calității produselor agricole; [Regulamentul \(UE\) nr. 251/2014](#) privind indicațiile geografice ale produselor vitivinicole aromatizate și [Regulamentul \(UE\) nr. 228/2013](#) privind măsurile din domeniul agriculturii în favoarea regiunilor ultraperiferice ale UE.

Pe lângă acest regulament privind „organizarea comună a piețelor” (OCP) (sau „de modificare”), PAC 2023–2027 este reglementată de alte două regulamente: [Regulamentul \(UE\) 2021/2115](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEAGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 ([3.2.3](#)) și [Regulamentul \(UE\) 2021/2116](#) de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea PAC ([3.2.7](#)).

INTRODUCERE

Noul Regulament OCP modifică o serie de regulamente din [cadrul juridic anterior al PAC \(2014–2020\)](#) referitoare la organizarea piețelor agricole, la sistemele de calitate pentru produsele agricole, la indicațiile geografice pentru produsele vitivinicole aromatizate și la măsurile în favoarea agriculturii în regiunile ultraperiferice ale UE.

Cea mai mare parte a noului Regulament OCP rămâne neschimbată în comparație cu perioada de programare anterioară. Printre dispozițiile care urmează să fie modificate, cele mai importante schimbări structurale se referă la schemele de ajutor în general și la sprijinul acordat unor sectoare specifice (fructe și legume, apicultură, vin, hamei; ulei de măsline și măsline de masă). Aceste „intervenții sectoriale” fac acum parte din

planurile strategice ale statelor membre și, prin urmare, dispozițiile respective au fost mutate din Regulamentul privind OCP în Regulamentul privind planurile strategice PAC.

De asemenea, au fost introduse mai multe modificări ale normelor aplicabile sectorului vitivinicol, ale indicațiilor geografice și ale altor sisteme și măsuri de calitate pentru regiunile ultraperiferice și insulele mici din Marea Egee.

În urma adoptării lor în decembrie 2021, noile reglementări PAC se aplică de la 1 ianuarie 2023, iar planurile strategice PAC sunt puse în aplicare în toate țările UE începând cu 1 ianuarie 2023.

ORGANIZAREA COMUNĂ A PIEȚELOR ȘI GESTIONAREA PIEȚEI

Deși Regulamentul OCP/de modificare menține obiectivele, arhitectura și principalele caracteristici ale [Regulamentului \(UE\) nr. 1308/2013](#) de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole, acesta introduce o serie de modificări în ceea ce privește intervențiile pe piață și gestionarea pieței.

- **Dispozițiile privind schemele de ajutoare** prevăzute în partea II titlul I capitolul II secțiunile 6–2 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 au fost eliminate, deoarece toate tipurile de intervenții în sectoarele în cauză sunt prevăzute în prezent în titlul III capitolul III (Tipuri de intervenții în anumite sectoare) din Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului. Intervențiile pentru sectoare specifice ar putea acum să acopere toate produsele agricole ([3.2.3](#)).
- Au fost introduse mai multe modificări ale normelor aplicabile sectorului vitivinicol, pentru a aborda noile provocări economice, de mediu și climatice:
 - sistemul de autorizare a plantării de viță-de-vie: sistemul de autorizații pentru plantări noi care reprezintă 1 % din suprafața totală efectiv plantată va rămâne acum în vigoare până în 2045 (Comisia urmând să efectueze două evaluări la jumătatea perioadei în 2028 și 2040 pentru a evalua funcționarea sistemului și, dacă este cazul, pentru a face propuneri), iar perioada de valabilitate a unei autorizații de plantare a fost prelungită de la trei ani la șase ani;
 - soiuri hibride de viță de vie: autorizarea utilizării soiurilor hibride de viță de vie „Vitis vinifera” și a altor specii de „Vitis” pentru producția de vinuri de calitate cu denumiri de origine protejate (DOP) va permite producătorilor să utilizeze soiuri de viță-de-vie mai bine adaptate la condițiile climatice în schimbare;
 - vinuri dezalcoolizate și produse vitivinicole parțial dezalcoolizate: autorizația de a comercializa vinuri dezalcoolizate și de a proteja produsele vitivinicole parțial dezalcoolizate ca DOP și indicații geografice protejate (IGP) va permite sectorului vitivinicol al UE să beneficieze de noi oportunități promițătoare;
 - etichetarea nutrițională și a ingredientelor: vinurile care nu au fost produse înainte de 8 decembrie 2023 trebuie să includă prezentarea ingredientelor, a alergenilor, a energiei și a informațiilor nutriționale.

De la acea dată, dispozițiile Regulamentului de modificare a PAC vor impune, de asemenea, obligativitatea declarației nutriționale și a listei ingredientelor privind alergenii pentru vin, în conformitate cu Regulamentul ICPA [Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare]. Cu toate acestea, va fi posibil să se limiteze declarația nutrițională de pe etichetă la valoarea energetică și să se asigure accesibilitatea electronică a celorlalte informații nutriționale și a listei ingredientelor prin intermediul unui cod QR (cu excepția indicării alergenilor, care trebuie să apară pe eticheta fizică).

- **Observatoare ale piețelor la nivelul Uniunii:** Noul regulament stabilește un cadru juridic formal unic pentru înființarea și operarea observatoarelor piețelor la nivelul Uniunii în oricare sector agricol și prevede obligațiile de notificare și raportare relevante pentru respectivele observatoare. Aceste observatoare ar trebui înființate până la 31 decembrie 2023. Pe baza datelor statistice și a informațiilor colectate pentru monitorizarea piețelor agricole, acestea ar trebui să identifice amenințările de perturbare a pieței în rapoartele lor. Comisia ar trebui să prezinte periodic Parlamentului European și Consiliului informații cu privire situația pieței pentru produsele agricole, amenințările de perturbare a pieței și măsurile posibile care trebuie luate, prin participări regulate la reuniunile Comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală și ale Comitetului special pentru agricultură.

NOI NORME PENTRU INDICAȚIILE GEOGRAFICE

Noua PAC stabilește norme suplimentare privind indicațiile geografice (IG), în conformitate cu unele dintre măsurile luate pentru a consolida poziția fermierilor în lanțul valoric:

- **gestionarea ofertei de denumiri de origine protejate (DOP) și indicații geografice protejate (IGP):** noua OCP va extinde, de asemenea, actualul instrument de reglementare a ofertei de DOP și IGP la toate sectoarele – până în prezent limitate la jambon și brânzeturi – oferind un impuls semnificativ agricultorilor din UE care produc produse DOP și IGP;
- **specificatiile produsului:** criteriile de prelucrare durabilă pot fi incluse în caietul de sarcini al produsului în mod voluntar;
- **garanții suplimentare pentru produsele DOP și IGP:** DOP și IGP vor fi protejate în mod expres pe internet și în interiorul UE. Protecția DOP și IGP va fi extinsă, de asemenea, la utilizarea denumirilor ingredientelor;
- **indicații geografice pentru vinurile aromatizate:** acest sistem va fuziona cu sistemul produselor agricole și alimentare;
- **aplicarea noilor norme pentru sectorul vitivinicol:** producătorilor de vin DOP și IGP li se va permite să utilizeze struguri hibrizi;
- **coerența între sectoare:** procedurile vor fi simplificate, raționalizate și se va asigura coerența între sectoare.

MĂSURI SPECIFICE ÎN DOMENIUL AGRICULTURII ÎN FAVOAREA REGIUNILOR ULTRAPERIFERICE ALE UNIUNII

Noul regulament introduce un nou articol în Regulamentul (UE) nr. 228/2013 privind acordurile interprofesionale în Réunion (Franța).

ALTE DISPOZIȚII

- **rezerva pentru agricultură:** dispozițiile referitoare la rezerva pentru situațiile de criză din sectorul agricol prevăzute în partea V capitolul III din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 au fost eliminate, întrucât dispoziții actualizate referitoare la rezerva pentru agricultură sunt stabilite în Regulamentul (UE) 2021/2116. Rezerva se ridică la cel puțin 450 de milioane EUR în fiecare an și poate fi direcționată către măsuri precum achizițiile de urgență și ajutorul pentru depozitarea privată;
- **programul UE de distribuire a laptelui, a fructelor și a legumelor în școli:** noul regulament stabilește bugetul total al UE pentru [programul pentru școli](#) la 220,8 milioane EUR pe an școlar, constând în până la 130,6 milioane EUR pentru fructe și legume și până la 90,1 milioane EUR pentru lapte. Fiecare țară poate transfera o parte din bugetul pentru fructe și legume către cel pentru lapte sau invers, în funcție de priorități și nevoi. Statele membre aleg produsele care urmează să fie distribuite sau care urmează să fie incluse în măsurile educative însoțitoare pe baza unor criterii obiective (de exemplu, considerente de sănătate și de mediu, caracterul sezonier, varietatea și disponibilitatea produselor locale sau regionale, produsele ecologice, lanțurile scurte de aprovizionare, considerentele legate de durabilitate și de comerțul echitabil);
- În cele din urmă, o serie de dispoziții caduce au fost eliminate din Regulamentul anterior privind OCP:
 - normele și cerințele referitoare la regimul cotelor de zahăr au expirat la sfârșitul anului de comercializare 2016–2017, iar dispozițiile corespunzătoare din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 sunt în prezent caduce și au fost eliminate;
 - în mod similar, având în vedere experiența dobândită și evoluția sectorului laptelui și al produselor lactate de la sfârșitul sistemului cotelor, nu mai este oportun să se mențină norme specifice legate de obiectivele și de modalitățile de recunoaștere prevăzute pentru organizațiile interprofesionale din sectorul laptelui și al produselor lactate.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

La 1 iunie 2018, Comisia Europeană și-a publicat propunerile legislative privind reforma politicii agricole comune (PAC). În Parlament, Comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală (AGRI) a fost responsabilă de acest dosar și, după alegerile europene din 2019, Eric Andrieu (S&D, Franța) a fost numit raportor AGRI. La 23 octombrie 2020,

Parlamentul și-a adoptat poziția în primă lectură referitoare la propunerile legislative ale Comisiei.

Textul adoptat a constituit baza pentru negocierile ulterioare cu Consiliul, care au început pentru toate cele trei dosare PAC la 10 noiembrie 2020 și au continuat printr-o serie de „triloguri”. La sfârșitul lunii iunie 2021, negociatorii au ajuns la un acord cu privire la cele trei propuneri din pachetul de reformă a PAC. Acest acord a fost aprobat de miniștrii agriculturii din UE la 28 iunie 2021 și de membrii Comisiei AGRI la 9 septembrie 2021. Parlamentul a votat cu privire la cele trei propuneri din pachetul de reformă a PAC în cadrul celei de a doua sesiuni plenare din noiembrie, iar actul final, devenit [Regulamentul \(UE\) 2021/2117](#) din 2 decembrie 2021, a fost publicat în Jurnalul Oficial L 435 din 6 decembrie 2021.

În ceea ce privește regulamentul de modificare, colegiitorii au avut poziții destul de apropiate în ceea ce privește vinurile și indicațiile geografice, dar mult mai diferite în ceea ce privește gestionarea pieței și măsurile de criză. Cele mai controversate puncte s-au dovedit a fi amendamentele propuse de Parlament privind intervenția publică, ajutorul pentru depozitarea privată, comerțul cu țările terțe, transparența pieței, măsurile excepționale de piață și dispozițiile pentru sectorul zahărului.

În ceea ce privește chestiunea sensibilă a comerțului cu țările terțe, s-a convenit că preocupările Parlamentului cu privire la importuri și la standardele mai scăzute ale produselor ar putea fi abordate prin declarații politice, și anume prin [trei declarații](#): o declarație comună semnată de cele trei instituții privind standardele sanitare și de mediu pentru produsele importate; o declarație bilaterală a Parlamentului și a Consiliului prin care Comisia este invitată să elaboreze un raport privind aceste chestiuni cel târziu până în iunie 2022 și o declarație unilaterală a Comisiei care să indice măsurile care se pot lua în ceea ce privește importurile de produse agricole și agroalimentare din țări terțe. În mod similar, o [declarație comună](#) a tuturor celor trei instituții a recunoscut dificultățile cu care se confruntă sectorul zahărului și s-a angajat să evalueze concluziile unui studiu în curs, care urmează să fie publicat în curând.

După cum a subliniat un [studiu](#) comandat de Parlament privind procesul de reformă a PAC după 2020 din perspectivă interinstituțională, Parlamentul și-a îndeplinit mai multe obiective în timpul negocierilor, în special în ceea ce privește gestionarea pieței (extinderea intervențiilor la toate sectoarele din regulamentul privind planurile strategice, observatoarele pieței UE, măsurile de reglementare a ofertei pentru DOP/IGP), rezerva pentru agricultură (mecanismul de reinnoire) și sectorul vitivinicol (sistemul de autorizare extins până în 2045, limitarea soiurilor de vin disponibile pentru producători).

François Nègre
10/2023